

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6942/2550

บริษัทบางจากกรีนไลน์ จำกัด โจทก์ นายอัมพร นีละโยธิน กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.แรงงานสัมพันธ์ มาตรา 5, ป.พ.พ. มาตรา 575, ป.พ.พ. มาตรา 583, พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน มาตรา 119, พ.ร.บ.แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 มาตรา 5, พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 119, พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 60, พ.ร.บ.แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 มาตรา 41

ย่อ / หลักกฎหมาย

การจะเป็นนายจ้างหรือลูกจ้างกันหรือไม่นั้น นอกจากจะพิจารณาตาม พ.ร.บ.แรงงานสัมพันธ์ มาตรา 5 และ ป.พ.พ. มาตรา 575 แล้ว ยังต้องปรากฏด้วยว่าลูกจ้างได้ปฏิบัติงานภายใต้ข้อบังคับระเบียบ หรือคำสั่งอันชอบด้วยกฎหมายอันเป็นอำนาจบังคับบัญชาของนายจ้างตาม ป.พ.พ. มาตรา 583 และ พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน มาตรา 119 อีกด้วย คดีนี้ นอกจากศาลแรงงานกลางฟังข้อเท็จจริงว่า โจทก์รับผู้รับจ้างขนส่งเข้าทำงานทำหน้าที่ขนส่งน้ำมันจากคลังน้ำมันโรงกลั่นน้ำมันบริษัท บ. หรือตามที่โจทก์กำหนดให้ขนส่งไปยังผู้รับหรือสถานที่อื่นใดตามที่โจทก์จะแจ้งให้ผู้รับจ้างขนส่งทราบเป็นคราวๆ ไป การจ่ายค่าตอบแทนทั้งสองฝ่ายตกลงกำหนดอัตราค่าจ้างเป็นรายเที่ยวตามสัญญาขนส่งน้ำมัน การเข้าปฏิบัติงานหากผู้รับจ้างขนส่งไม่สามารถมาทำงานได้ ให้แจ้งฝ่ายโจทก์เพื่อที่โจทก์จะได้จัดหาบุคคลอื่นมาปฏิบัติหน้าที่แทนแล้ว ยังปรากฏข้อเท็จจริงที่ยุติในชั้นพิจารณาคดีของศาลแรงงานกลางอีกว่า เมื่อมีบุคคลมาสมัครเพื่อเป็นผู้รับจ้างขนส่ง โจทก์จะให้บุคคลดังกล่าวเขียนใบสมัคร และโจทก์จะตรวจสอบประสบการณ์คุณสมบัติของผู้สมัคร แล้วจะให้ส่วนคลังและขนส่ง บริษัท บ. ทดสอบการขับรถเพื่อออกใบอนุญาตให้ จากนั้นจึงจะทำสัญญาขนส่งน้ำมัน การทำงานของผู้รับจ้างขนส่งจะต้องปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติการให้บริการศูนย์จ่ายน้ำมันและการจัดส่งน้ำมันเวลาปฏิบัติงานในแต่ละวันจะเริ่มตั้งแต่เวลา 18.30 นาฬิกา เมื่อผู้รับจ้างขนส่งมาที่ส่วนคลังและขนส่งบริษัท บ. แล้ว จะจับสลากเพื่อรับงานตามใบสั่งงานที่บริษัท บ. ออกให้แก่โจทก์ โดยผู้รับจ้างขนส่งจะได้รับค่าขนส่งต่อเที่ยวไม่เท่ากัน แต่จะได้รับไม่ต่ำกว่าเที่ยวละ 250 บาท โจทก์ได้คัดลอกข้อความบางส่วนจากระเบียบปฏิบัติการให้บริการศูนย์จ่ายน้ำมันและการจัดส่งน้ำมันมาจัดทำเป็นข้อกำหนดสัญญาจ้างผู้รับเหมาเพื่อใช้บังคับแก่ผู้รับจ้างขนส่ง และเคยจัดทำประกาศบริษัท จ. เรื่องระเบียบปฏิบัติและบทลงโทษสำหรับผู้บริการจัดส่งตามข้อเท็จจริงดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการทำงานของผู้รับจ้างขนส่งจะต้องเริ่มจากการเขียนใบสมัครเข้าทำงานกับโจทก์ก่อน แล้วจึงจะทดสอบการขับรถ จากนั้นจึงทำสัญญาขนส่งน้ำมันซึ่งตามสัญญาขนส่งน้ำมันแม้จะเรียกคู่สัญญาว่า "ผู้ว่าจ้าง" กับ "ผู้รับจ้าง" แต่ตามสัญญาข้อ 1.2 ระบุว่า "ผู้รับจ้างยินยอมจะปฏิบัติตามข้อกำหนดกฎเกณฑ์หรือระเบียบในการปฏิบัติอันเกี่ยวกับการขับรถขนส่งน้ำมันตามสัญญานี้ หรือที่จะได้กำหนดเพิ่มเติมต่อไปภายหลัง เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จตามที่ผู้ว่าจ้างได้กำหนดไว้" และตามข้อ 3.4 ก็ระบุไว้ทำนองเดียวกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้รับจ้างขนส่งจะต้องปฏิบัติงานภายใต้ระเบียบกฎเกณฑ์ที่โจทก์กำหนดไว้แล้ว และที่จะได้กำหนดเพิ่มเติมหลังจากการทำสัญญา และเมื่อโจทก์กำหนดให้ผู้รับจ้างขนส่งปฏิบัติตามระเบียบการใช้บริการศูนย์จ่ายน้ำมันและการจัดส่งน้ำมัน ทั้งยังคัดลอกข้อความบางส่วนมาจัดทำเป็นข้อกำหนดสัญญาจ้างผู้รับเหมา จึงเป็นกรณีที่โจทก์นาระเบียบปฏิบัติของส่วนคลังและขนส่ง บริษัท บ. มาใช้บังคับแก่ผู้รับจ้างขนส่งในลักษณะเดียวกันเป็นระเบียบปฏิบัติของโจทก์ ซึ่งตามระเบียบปฏิบัติการ

ใช้บริการศูนย์จำหน่ายน้ำมันและการจัดส่งน้ำมัน นอกจากจะระบุถึงระเบียบปฏิบัติภายในพื้นที่ศูนย์จำหน่ายน้ำมัน ในระหว่างการขนส่งน้ำมันไปยังลูกค้า ณ สถานที่ของลูกค้า การลงน้ำมันโดยทั่วไปแล้วยังระบุถึงความปลอดภัยส่วนตัวที่ต้องห้ามแสดงกิริยา มารยาทหรือวาจาไม่สุภาพ ห้ามเล่นการพนันภายในพื้นที่ และห้ามก่อการทะเลาะวิวาททำร้ายหรือพยายามทำร้ายผู้อื่นอีกด้วย ซึ่งตามข้อกำหนดสัญญาจ้างผู้รับเหมาระบุบทลงโทษไว้ตั้งแต่การแจ้งตัวแทนผู้รับเหมาเพื่องดให้งาน 3 วัน ไปจนถึงส่งตัวบุคคลนั้นคืนบริษัทต้นสังกัด และยังปรากฏว่าโจทก์เคยมีประกาศบริษัท จ. เรืองระเบียบปฏิบัติและบทลงโทษสำหรับผู้บริการจัดส่ง ซึ่งกำหนดบทลงโทษแก่ผู้บริการจัดส่งตั้งแต่งดจ่ายงาน 3 วัน จนถึงเลิกสัญญาจ้าง ดังนั้น การปฏิบัติงานของผู้รับจ้างขนส่งจึงมิได้เป็นเพียงผู้รับจ้างโดยอิสระ แต่ยังคงต้องปฏิบัติงานภายใต้ระเบียบปฏิบัติของโจทก์ที่กำหนดขึ้นในลักษณะเดียวกับการทำงานของลูกจ้างทั่วไป ส่วนที่ศาลแรงงานกลางเห็นว่าผู้รับจ้างขนส่งจะขนส่งน้ำมันตามคำสั่งที่โจทก์ได้กำหนด อัตราค่าจ้างจะขึ้นอยู่กับการทำงานแต่ละครั้งหากไม่มาทำงานก็ไม่ได้ค่าจ้าง กำหนดวันทำงานไม่แน่นอน การหยุดงานวันใดเพียงแต่แจ้งให้ผู้ได้รับผิดชอบของโจทก์ทราบ ไม่ต้องได้รับคำสั่งอนุมัติให้หยุดงานหรือไม่ก่อนนั้น ก็ปรากฏตามสัญญาขนส่งน้ำมัน ข้อ 5.3 วรรคสอง ซึ่งระบุว่าผู้รับจ้างจะต้องประกันผลงานจำนวนเที่ยววิ่งขนส่งน้ำมันไม่ต่ำกว่าเดือนละ 45 เที่ยว หากผู้รับจ้างไม่สามารถปฏิบัติได้ตามจำนวนเที่ยวที่ระบุไว้โดยไม่มีเหตุอันควร ผู้ว่าจ้างมีสิทธิบอกเลิกสัญญา อีกทั้งโจทก์ยังได้จัดทำสมุดแจ้งการหยุดงานเพื่อบันทึกการลาหยุดงานของผู้รับจ้างขนส่ง ซึ่งตามเอกสารดังกล่าวมีรายละเอียดของชื่อผู้หยุดงาน วันที่หยุด โจทก์จึงมีฐานะเป็นนายจ้างของผู้รับจ้างขนส่งดังกล่าวตาม พ.ร.บ.แรงงานสัมพันธ์ฯ มาตรา 5

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ที่ 3/2545 และคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานที่ 11/2545 จำเลยทั้งเก้าให้การว่าคำวินิจฉัยของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ที่ 3/2545 ที่ออกโดยจำเลยที่ 1 ถึงที่ 8 และคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานที่ 11/2545 เป็นคำวินิจฉัยที่ชอบด้วยกฎหมายและข้อเท็จจริงแล้ว ขอให้ยกฟ้อง ศาลแรงงานกลางพิพากษาให้เพิกถอนคำวินิจฉัยของจำเลยทั้งเก้าตามคำวินิจฉัยที่ 3/2545 ฉบับลงวันที่ 8 พฤศจิกายน 2545 และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ที่ 11/2545 ฉบับลงวันที่ 12 ธันวาคม 2545 จำเลยทั้งเก้าอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีแรงงานวินิจฉัยว่า "คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยทั้งเก้าเพียงประการเดียวว่า ผู้รับจ้างขนส่งในคดีนี้เป็นลูกจ้างของโจทก์หรือไม่ และกรณีมีเหตุที่จะเพิกถอนคำวินิจฉัยของจำเลยทั้งเก้าตามฟ้องหรือไม่ ศาลแรงงานกลางรับฟังข้อเท็จจริงว่า โจทก์เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด มีวัตถุประสงค์ประกอบกิจการบริหารงานขนส่งและขนถ่ายน้ำมัน ต่อมาวันที่ 3 กันยายน 2545 นายทะเบียนได้รับจดทะเบียนสหภาพแรงงานกรีนไลน์ และออกใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนให้แก่ผู้รับจ้าง วันที่ 20 กันยายน 2545 สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดสมุทรปราการ ให้โจทก์ชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการจดทะเบียนกรรมการสหภาพแรงงาน ซึ่งโจทก์ชี้แจงว่าบุคคลตามรายชื่อที่ขอตรวจสอบไม่ได้มีฐานะเป็นลูกจ้างโจทก์ วันที่ 27 กันยายน 2545 สหภาพแรงงานกรีนไลน์ยื่นข้อเรียกร้องต่อโจทก์เพื่อขอแก้ไขสภาพการจ้าง ต่อมาวันที่ 25 พฤศจิกายน 2545 คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์มีคำวินิจฉัยที่ 3/2545 ให้โจทก์ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยภายในสามสิบวัน นับแต่วันรับทราบคำวินิจฉัย วันที่ 2 ธันวาคม 2545 โจทก์ยื่นอุทธรณ์คำวินิจฉัยคณะกรรมการ

แรงงานสัมพันธ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานว่าไม่ชอบด้วยข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายแต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานวินิจฉัยให้ยกคำอุทธรณ์ของโจทก์ และศาลแรงงานกลางรับฟังข้อเท็จจริงอีกว่าผู้รับจ้างขนส่งรับจ้างโจทก์ขนส่งน้ำมันตามคำสั่งที่โจทก์ได้กำหนด อัตราค่าจ้างขึ้นอยู่กับการทำงานแต่ละครั้ง หากไม่มาทำงานก็ไม่ได้ค่าจ้าง กำหนดวันทำงานไม่แน่นอน การหยุดงานของผู้รับจ้างขนส่งหากไม่มาทำงานในวันใดก็เพียงแต่แจ้งให้ผู้รับผิดชอบของโจทก์ทราบเท่านั้น ไม่ต้องได้รับคำสั่งอนุมัติให้หยุดงานหรือไม่ก่อนแล้ววินิจฉัยว่าสัญญาขนส่งน้ำมันตามเอกสารหมายเลข 3 ที่ทำขึ้น ระหว่างโจทก์ในฐานะผู้ว่าจ้างฝ่ายหนึ่ง กับพนักงานรับจ้างขนส่งซึ่งเรียกว่าผู้รับจ้างอีกฝ่ายหนึ่งมีข้อตกลงตามขอบเขตของงานเกี่ยวกับการดำเนินการจัดส่งน้ำมันที่โจทก์กำหนดให้ผู้รับจ้างขนส่งดำเนินการ ซึ่งโจทก์ในฐานะผู้ว่าจ้างมุ่งเน้นที่ผลสำเร็จของงานที่ผู้รับจ้างขนส่งกระทำ ทั้งนี้โจทก์จะชำระค่าสินจ้างตามผลสำเร็จของงานที่ผู้รับจ้างขนส่งกระทำการสำเร็จเป็นรายเที่ยว ตามที่ได้ปฏิบัติงานจริงอีกทั้งประกาศของโจทก์ตามเอกสารหมายเลข 11 เรื่อง ระเบียบปฏิบัติและบทลงโทษสำหรับผู้บริการจัดส่งก็มีลักษณะเป็นแนวทางปฏิบัติงานให้ผู้รับจ้างขนส่งรับทราบในเรื่องความปลอดภัย ความประพฤติ ภาพลักษณ์และการปฏิบัติงานเท่านั้น บทลงโทษที่โจทก์กำหนดยังมีใช้ลักษณะของโทษทางวินัย สำหรับการที่ผู้รับจ้างขนส่งต้องแต่งเครื่องแบบขณะปฏิบัติงานที่โจทก์จัดหาให้ ก็เป็นกรณีที่บริษัทบางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) กำหนดให้ผู้รับเหมาที่จะมาปฏิบัติงานในพื้นที่ของบริษัทบางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ต้องแต่งกายให้เป็นไปตามระเบียบปฏิบัติการให้บริการศูนย์จ่ายน้ำมันและการจัดส่งน้ำมัน เห็นว่า พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ.2518 มาตรา 5 นิยามคำว่า "นายจ้าง" หมายความว่า "ผู้ซึ่งตกลงรับลูกจ้างเข้าทำงานโดยจ่ายค่าจ้างให้ และหมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากนายจ้างให้ทำการแทน ในกรณีที่นายจ้างเป็นนิติบุคคล หมายความว่า ผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลนั้น และหมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลให้ทำการแทน" และนิยามคำว่า "ลูกจ้าง" หมายความว่า "ผู้ซึ่งตกลงทำงานให้แก่ นายจ้างเพื่อรับค่าจ้าง" อันมีลักษณะทำนองเดียวกับความหมายของสัญญาจ้างแรงงานตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 575 ซึ่งบัญญัติว่า "อันว่าจ้างแรงงานนั้น คือสัญญาซึ่งบุคคลหนึ่งเรียกว่าลูกจ้างตกลงจะทำงานให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่านายจ้างและนายจ้างตกลงจะให้สินจ้างตลอดเวลาที่ทำงานให้" กล่าวคือลูกจ้างตกลงทำงานโดยสมัครใจให้แก่นายจ้างโดยได้รับค่าจ้างจากนายจ้างเป็นการแลกเปลี่ยนกับแรงงานของลูกจ้างนั้น แต่การจะเป็นนายจ้างและลูกจ้างกันหรือไม่นั้น นอกจากจะพิจารณาตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ.2518 มาตรา 5 และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 575 แล้วยังต้องปรากฏด้วยว่าลูกจ้างได้ปฏิบัติงานภายใต้ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งอันชอบด้วยกฎหมายอันเป็นอำนาจบังคับบัญชาของนายจ้างตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 583 และพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 มาตรา 119 อีกด้วย คดีนี้นอกจากศาลแรงงานกลางฟังข้อเท็จจริงว่า โจทก์รับผู้รับจ้างขนส่งเข้าทำงานหน้าที่ขนส่งน้ำมันจากคลังน้ำมันโรงกลั่นน้ำมันบริษัทบางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) หรือตามที่โจทก์กำหนดให้ขนส่งไปยังผู้รับหรือสถานที่อื่นใดตามที่โจทก์จะแจ้งให้ผู้รับจ้างขนส่งทราบเป็นคราวๆ ไป การจ่ายค่าตอบแทนทั้งสองฝ่ายตกลงกำหนดอัตราค่าจ้างเป็นรายเที่ยวตามสัญญาขนส่งน้ำมันเอกสารหมายเลข 3 การเข้าปฏิบัติงานหากผู้รับจ้างขนส่งไม่สามารถมาทำงานได้ให้แจ้งฝ่ายโจทก์ เพื่อที่โจทก์จะได้จัดหาบุคคลอื่นมาปฏิบัติหน้าที่แทนแล้ว ยังปรากฏข้อเท็จจริงที่ยุติในชั้นพิจารณาคดีของศาลแรงงานกลางอีกว่า เมื่อมีบุคคลมาสมัครเพื่อเป็น

ผู้รับจ้างขนส่ง โจทก์จะให้บุคคลดังกล่าวเขียนใบสมัคร และโจทก์จะตรวจสอบประสิทธิภาพ คุณสมบัติของผู้สมัคร แล้วจะให้ส่วนคลังและขนส่ง บริษัทบางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ทดสอบการขับรถเพื่อออกใบอนุญาตให้ จากนั้นจึงจะทำสัญญาขนส่งน้ำมันตามเอกสารหมายเลข 3.3 การทำงานของผู้รับจ้างขนส่งจะต้องปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติการให้บริการศูนย์จ่ายน้ำมันและการจัดส่งน้ำมันเอกสารหมายเลข 4.4 เวลาปฏิบัติงานในแต่ละวันเริ่มตั้งแต่เวลา 18.30 นาฬิกา เมื่อผู้รับจ้างขนส่งมาที่ส่วนคลังและขนส่งบริษัทบางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) แล้ว จะจับฉลากเพื่อรับงานตามใบสั่งงานเอกสารหมายเลข 6.6 ที่บริษัทบางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ออกให้แก่โจทก์ โดยผู้รับจ้างขนส่งจะได้รับค่าขนส่งต่อเที่ยวไม่เท่ากัน แต่จะได้รับไม่ต่ำกว่าเที่ยวละ 250 บาท โจทก์ได้คัดลอกข้อความบางส่วนจากระเบียบปฏิบัติการให้บริการศูนย์จ่ายน้ำมันและการจัดส่งน้ำมันเอกสารหมายเลข 4 มาจัดทำเป็นข้อกำหนดสัญญาจ้างผู้รับเหมา เอกสารหมายเลข 7 เพื่อใช้บังคับแก่ผู้รับจ้างขนส่ง และเคยจัดทำประกาศบริษัทบางจากกรีนไลน์ จำกัด เรื่องระเบียบปฏิบัติและบทลงโทษสำหรับผู้บริการจัดส่งเอกสารหมายเลข 11 ตามข้อเท็จจริงดังกล่าวจะเห็นได้ว่าในการทำงานของผู้รับจ้างขนส่งจะต้องเริ่มจากการเขียนใบสมัครเข้าทำงานกับโจทก์ก่อน แล้วจึงจะทดสอบการขับรถ จากนั้นจึงทำสัญญาขนส่งน้ำมันเอกสารหมายเลข 3 ซึ่งตามสัญญาขนส่งน้ำมันเอกสารหมายเลข 3 แม้จะเรียกคู่สัญญาว่า "ผู้ว่าจ้าง" กับ "ผู้รับจ้าง" แต่ตามสัญญาข้อ 1.2 ระบุว่า "ผู้รับจ้างยินยอมจะปฏิบัติตามข้อกำหนดกฎเกณฑ์หรือระเบียบในการปฏิบัติอันเกี่ยวกับการขับรถขนส่งน้ำมันตามสัญญานี้ หรือที่จะได้กำหนดเพิ่มเติมต่อไปภายหน้า เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จตามที่ผู้ว่าจ้างได้กำหนดไว้" และตามข้อ 3.4 ก็ระบุไว้ทำนองเดียวกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้รับจ้างขนส่งจะต้องปฏิบัติงานภายใต้ระเบียบกฎเกณฑ์ที่โจทก์กำหนดไว้แล้ว และที่จะได้กำหนดเพิ่มเติมหลังจากการทำสัญญา และเมื่อโจทก์กำหนดให้ผู้รับจ้างขนส่งปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติการให้บริการศูนย์จ่ายน้ำมันและการจัดส่งน้ำมัน เอกสารหมายเลข 4 ทั้งยังคัดลอกข้อความบางส่วนมาจัดทำเป็นข้อกำหนดสัญญาจ้างผู้รับเหมาเอกสารหมายเลข 7 จึงเป็นกรณีที่โจทก์นำระเบียบปฏิบัติของส่วนคลังและขนส่ง บริษัทบางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) มาใช้บังคับแก่ผู้รับจ้างขนส่งในลักษณะเดียวกันเป็นระเบียบปฏิบัติของโจทก์ ซึ่งตามระเบียบปฏิบัติการให้บริการศูนย์จ่ายน้ำมันและการจัดส่งน้ำมัน เอกสารหมายเลข 4 นอกจากจะระบุถึงระเบียบปฏิบัติภายในพื้นที่ศูนย์จ่ายน้ำมัน ในระหว่างการขนส่งน้ำมันไปยังลูกค้า ณ สถานที่ของลูกค้า การลงน้ำมันโดยทั่วไปแล้ว ยังระบุถึงความปลอดภัยส่วนตัวที่ต้องห้ามแสดงกิริยา มารยาท หรือวจาไม่สุภาพ ห้ามเล่นการพนันภายในพื้นที่ และห้ามก่อการทะเลาะวิวาท ทำร้ายหรือพยายามทำร้ายผู้อื่นอีกด้วย ซึ่งตามข้อกำหนดสัญญาจ้างผู้รับเหมาเอกสารหมายเลข 7 ระบุบทลงโทษไว้ตั้งแต่การแจ้งตัวแทนผู้รับเหมาเพื่อคดีให้งาน 3 วัน ไปจนถึงส่งตัวบุคคลนั้นคืนบริษัทต้นสังกัดและยังปรากฏว่าโจทก์เคยมีประกาศบริษัทบางจากกรีนไลน์ จำกัด เรื่อง ระเบียบปฏิบัติและบทลงโทษสำหรับผู้บริการจัดส่งเอกสารหมายเลข 11 ซึ่งกำหนดบทลงโทษแก่ผู้บริการจัดส่งตั้งแต่ดจ่ายงาน 3 วัน จนถึงเลิกสัญญาจ้าง ดังนั้น การปฏิบัติงานของผู้รับจ้างขนส่งจึงมิได้เป็นเพียงผู้รับจ้างโดยอิสระ แต่ยังคงต้องปฏิบัติงานภายใต้ระเบียบปฏิบัติของโจทก์ที่กำหนดขึ้นในลักษณะเดียวกับการทำงานของลูกค้าทั่วไป ส่วนที่ศาลแรงงานกลางเห็นว่า ผู้รับจ้างขนส่งจะขนส่งน้ำมันตามคำสั่งที่โจทก์ได้กำหนด อัตราค่าจ้างจะขึ้นอยู่กับการทำงานแต่ละครั้ง หากไม่มาทำงานก็ไม่ได้ค่าจ้าง กำหนดวันทำงานไม่แน่นอน การหยุดงานวันใดเพียงแต่แจ้งให้ผู้ที่รับผิดชอบของโจทก์ทราบ ไม่ต้องได้รับคำสั่งอนุมัติให้หยุดงานหรือไม่ก่อนนั้น ก็ปรากฏตามสัญญาขนส่ง

น้ำมันเอกสารหมาย จ.3 ข้อ 5.3 วรรคสอง ซึ่งระบุว่าผู้รับจ้างจะต้องประกันผลงานจำนวนเที่ยววิ่งขนส่งน้ำมันไม่ต่ำกว่าเดือนละ 45 เที่ยว หากผู้รับจ้างไม่สามารถปฏิบัติได้ตามจำนวนเที่ยวที่ระบุไว้โดยไม่มีเหตุอันควร ผู้ว่าจ้างมีสิทธิบอกเลิกสัญญาอีกทั้งโจทก์ยังได้จัดทำสมุดแจ้งการหยุดงานเอกสารหมาย จ.8 เพื่อบันทึกการลาหยุดงานของผู้รับจ้างขนส่งซึ่งตามเอกสารดังกล่าวมีรายละเอียดของชื่อผู้หยุดงาน วันที่หยุดงาน ทะเบียนรถ รายละเอียดของการลาหยุดงาน ดังนั้น แม้ว่าผู้รับจ้างขนส่งจะหยุดงานวันใดก็ได้ แต่จะต้องขนส่งน้ำมันได้ไม่น้อยกว่าเดือนละ 45 เที่ยว และในการทำงานแต่ละวันจะเริ่มตั้งแต่เวลา 18.30 นาฬิกา จะทำงานในเวลาอื่นมิได้ การจะขนส่งน้ำมันให้ได้ไม่น้อยกว่าเดือนละ 45 เที่ยว จึงต้องมาทำงานภายในเวลาโดยมีอัตราการทำงานที่สม่ำเสมอ และยังต้องระบุเหตุผลในการลาหยุดอันสมควรด้วยเพื่อมิให้ขัดต่อสัญญาขนส่งน้ำมันเอกสารหมาย จ.3 ข้อ 5.3 วรรคสอง ดังกล่าว การปฏิบัติงานของผู้รับจ้างขนส่งจึงถูกบังคับโดยจำนวนเที่ยวที่ขนส่งโดยสัมพันธ์กับเวลาปฏิบัติงาน มิใช่การปฏิบัติงานโดยอิสระแต่อย่างใด ในส่วนของค่าจ้างที่ขึ้นอยู่กับการทำงานแต่ละครั้งก็เป็นลักษณะของค่าจ้างตามผลงานโดยคำนวณเป็นหน่วยงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 มาตรา 60 ดังนั้น การปฏิบัติงานของผู้รับจ้างขนส่งจึงอยู่ภายใต้อำนาจบังคับบัญชาในการทำงานของโจทก์ โจทก์จึงมีฐานะเป็นนายจ้างของผู้รับจ้างขนส่งดังกล่าวตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ.2518 มาตรา 5 ที่ศาลแรงงานกลางวินิจฉัยว่าผู้รับจ้างขนส่งไม่ได้เป็นลูกจ้างโจทก์จึงไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา และเมื่อโจทก์ฟ้องต่อศาลแรงงานกลาง ขอให้เพิกถอนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ที่ 3/2545 ลงวันที่ 8 พฤศจิกายน 2545 และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานที่ 11/2545 เรื่องบริษัทบางจากกรีนไลน์ จำกัด อุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ ลงวันที่ 16 ธันวาคม 2545 โดยอ้างเหตุว่า นิติสัมพันธ์ระหว่างโจทก์กับผู้รับจ้างขนส่งเป็นสัญญาจ้างทำของมิใช่สัญญาจ้างแรงงาน คำวินิจฉัยดังกล่าวไม่ถูกต้องตามกฎหมายเนื่องจากไม่อยู่ในขอบอำนาจของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน ดังนั้น เมื่อโจทก์มีฐานะเป็นนายจ้างของผู้รับจ้างขนส่ง การวินิจฉัยตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ครั้งที่ 3/2545 ลงวันที่ 8 พฤศจิกายน 2545 และการวินิจฉัยอุทธรณ์ตามคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานที่ 11/2545 เรื่องบริษัทบางจากกรีนไลน์ จำกัด อุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2545 จึงชอบด้วยอำนาจและหน้าที่ตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ.2518 มาตรา 41 (1) และมาตรา 23 แล้ว ไม่มีเหตุให้เพิกถอนแต่อย่างใด อุทธรณ์จำเลยทั้งเก้าฟังขึ้น" พิพากษากลับ ให้ยกฟ้องโจทก์

องค์คณะ

บวร กุลทนนท์ · พิชิต คำแฝง · สุทัศน์ ศิริมหาพฤกษ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/6942/2550>